

"Cenâb-ı Hakkın tevekkülüne bağlamıştım." Burada neden geçmiş zaman kipi kullanılıyor, eskiden öyleydi de şimdi değil gibi anlaşılabilir?

"Çoklar tarafından sarıhan ve mânen gelen bir suale cevaptır. Şu cevabı vermek benim için hoş değil; arzu etmiyorum. Her şeyimi Cenâb-ı Hakkın tevekkülüne bağlamıştım. Fakat ben kendi halimde ve âlemimde rahat bırakılmadığım ve yüzümü dünyaya çevirdikleri için, Yeni Said değil, bilmeceburiye Eski Said lisanıyla, şahsım için değil, belki dostlarımı ve Sözlerimi ehl-i dünyanın evham ve eziyetinden kurtarmak için, hakikat-i hali hem dostlarıma, hem ehl-i dünyaya ve ehl-i hükme beyan etmek için, Beş Noktayı beyan ediyorum."(1)

Dünyaya bakıp bakmama konusunda tevekkül içinde iken, ısrarla dünyaya ait hususlar soruluyor ve Üstadımız da "**dostlarımı ve Sözlerimi ehl-i dünyanın evham ve eziyetinden kurtarmak**" adına buna cevap vermek zorunda kalıyor ve zorunlu durumdan dolayı da o eski mütevekkil durumu misal olarak veriyor. Yani Üstadımız dünyaya tenezzül etmeyeceğini, Allah'tan başka kimseye arz-ı ihtiyaç etmeyeceğini, hatta elindeki imamlık-vaizlik vesikasını bile kullanıp devletten maaş almayacağını niyet etmiş ve işlerini Allah'a havale edip mutlak bir tevekkül içerisine girmiştir. Bu yüksek niyetini hayatının her safhasında taşımış ve yaşamıştır.

Yoksa Üstadımız bu zorunlu cevap vermenin dışında yüzünü dünyaya çevirmiyor; dünyanın siyasi, malayani, boş ve anlamsız şeyleri ile vaktini zayi etmiyor. Bu cevabı da bir zaruret bir ihtiyaçtan dolayı vermek zorunda kalıyor, bunun dışında tevekkül hâli aynen devam ediyor. Üstadımız bu cevabı verdikten sonra; "**nasıl olsa bu tevekkül hali bozuldu, bundan sonra tevekkül halini terk edeyim dünya ve siyasete yüzümü çevireyim**" demiyor.

(1) bk. [Mektubat, On Altıncı Mektup.](#)